

3. táblázat

A varsói közép fokú információs káderképző iskola
1975. évi tanterve

	Heti óraszám			
	I.	II.	III.	IV.
1. A politikai tudományok alapjai	—	—	2	2
2. Szociológiai, lélektani és munkaszervezési alapismeretek	2	2	—	—
3. Orosz nyelv	2	2	2	2
4. Második idegen nyelv	4	4	4	4
5. Jogi ismeretek	—	2	2	2
6. Ipari üzemgazdaságtan	—	—	3	3
7. A tudományos, műszaki és gazdasági információ alapjai és szervezete	2	2	2	2
8. Könyvtár, információs források	4	3	—	—
9. Bibliográfia	2	2	—	—
10. Feldolgozás és információterjesztés	4	4	4	4
11. Információkereső rendszerek	3	3	3	3
12. Az információfeldolgozás gépi eszközei	—	—	4	4
13. Levéltárügy	—	—	2	2
14. Ügyviteli alapismeretek	3	—	—	—
15. Gépirás	2	2	—	—
16. Szakmai gyakorlat ^{1/}	—	—	—	—
17. Testnevelés	2	2	2	2
18. Önvédelmi ismeretek	2	2	—	—
Összesen	32	30	30	30

^{1/} 4–4 hét a II. és III. félévben

/GOŁEBIEWSKI, K.: *O kasztalceniu kadr dla polskiej sluzby inte = Aktualne Problemy Informacji i Dokumentacji*, 22. köt. 3. sz. 1977. p. 17–21./

(Futala Tibor)

Mérnökhallgatók számára szervezett alapfokú információkeresési tanfolyam értékelése

Egy tanfolyam utólagos értékelése mindig nehéz feladat. Egyrészt bizonyos idő elteltével nem könnyű előkeríteni a résztvevőket, másrészt az eltelt idő folyamán lezajlott események általában befolyásolják a volt hallgatók válaszait.

A göteborgi *Chalmers Műegyetemen* ennek ellenére, az értékelés gyakorlati hasznosságának tudatában elhatározták 1977-ben, hogy megkísérik az 1974 szeptemberében indult, mérnökhallgatók számára szervezett alapfokú információkeresési tanfolyam értékelését.

A felmérést egy korábban már jól bevált módszerrel kívánták megoldani: *a kérdéseket telefonon, előzetesen szerkesztett kérdőív alapján tették fel a résztvevőknek.* A kérdéseket úgy állították össze, hogy a válaszokból kiderüljön, hogy a tanfolyam elérte-e fő célkitűzéseit, azaz a hallgatókban *kialakult-e a képesség*

a tudományos kommunikációs elmélet felhasználására információkeresési problémák megoldásához;

az egyetemi könyvtárban és más könyvtárakban rendelkezésre álló információkereső eszközök használatára;

az információkeresés örömeinek felfedezésére.

A felmérésben 11 elsőéves építésmérnök, valamint harmad és negyedéves hallgatók, szám szerint 15 általános mérnök, 12 villamosmérnök, 7 mérnök-fizikus és 9 gépészmérnök hallgató vett részt. A résztvevők az összes végzett hallgató 1/7-ed részét képviselték.

Az első kérdéscsoport arra irányult, hogy ellenőrizték, mennyire ismerték meg a hallgatók az egyetem könyvtárban rendelkezésre álló információkereső eszközöket (1. táblázat).

1. táblázat

A Chalmers Egyetem központi könyvtárában
rendelkezésre álló
információkereső eszközök ismerete

	É	Á	V	M	G	1973*	1973*
						összes	3. és 4. év
A felmérésben résztvevők %-ában							
Szakkatalógus	91	93	100	100	100	72	77
Referáló kiadványok	36	87	100	100	100	25	27
Indexelő kiadványok	55	93	100	93	100	32	36
Bibliográfiák	55	93	100	86	100	46	51
Könyvtárközi kölcsönzés	55	80	75	71	78	36	41

Magyarázat:

- É = Építésmérnök hallgatók
- Á = Általános mérnök hallgatók
- V = Villamosmérnök hallgatók
- M = Mérnök-fizikus hallgatók
- G = Gépészmérnök hallgatók

* Az 1973. évi adatok az 1973. évi felmérésben megkérdezett összes, ill. 3. és 4. éves mérnökhallgatókra vonatkoznak.

Összehasonlítás céljából a táblázatban feltüntették egy 1973 évi felmérés adatait is.

Ezután megkérdezték a volt hallgatókat, hogy a tanfolyam előtt *tudtak-e szakkatalógus, referáló és indexelő folyóiratok, könyvtárközi kölcsönzés létezéséről*. A válaszokból kiderült, hogy amíg az általános mérnök, villamosmérnök, mérnök-fizikus és gépészmérnök hallgatók kb. egyforma százalékban ismerték a felsorolt információkereső eszközöket, addig az elsőéves építészhallgatók válaszaiban lényegesen kisebb tájékozottságot mutattak (2. táblázat).

2. táblázat

Információkereső eszközök ismerete a tanfolyam előtt	Á, V, M, G, É %	
	Szakkatalógus	60
Referáló és indexelő kiadványok	26	9
Könyvtárközi kölcsönzés	28	18

Azoktól, akik ismerték a szakkatalógust, és tudtak a referáló és indexelő szolgáltatások létezéséről is, megkérdezték, hogy *voltak-e nehézségeik ezek használata során*. Kiderült, hogy a szakkatalógusok használata a harmad- és negyedéves hallgatók 24%-ának és az elsőéves építészmérnök hallgatók 60%-ának problémát jelentett; az indexelő és referáló kiadványok esetében a két csoportot jellemző megfelelő arányszámok: 12% és 4,5%.

A következő kérdés az volt, hogy adott *hat módszer közül melyiket választanák*, ha ismeretlen témához szándékoznának információkat keresni. A válaszokat a 3. táblázat foglalja össze, az összehasonlítás érdekében ismét elkülönítve az építészhallgatókat.

3. táblázat

A felhasználó számára új témára irányuló információkereső módszerek	A felmérésben résztvevők %-ában		
	Á, V, M, G	É	1973.
Szakkatalógus	93	81	46
Szerzői betűrendes katalógus	0	0	6
Szabibliográfia	63	18	8
Egyetemi előadók megkérdezése	47	81	18
Könyvtárosok megkérdezése	81	91	60
Barát, kollega megkérdezése	34	45	6

Végül a felmérés résztvevőitől megkérdezték, hogy *hasznosnak találták-e a tanfolyamot*. A válaszokból az derült ki, hogy amíg a harmad- és negyedéves mérnök-hallgatók 100%-a, addig a leendő építészmérnököknek

csak 64%-a találta hasznosnak a tanfolyamot; 36%-uk szerint egy rövidebb, korábban kezdődő tanfolyamra lett volna szükség.

Az interjúk során kapott válaszok alapján arra következtethetünk, hogy a tanfolyam végeredményben megvalósította fő célkitűzéseit. A felmérés nagy értéke, hogy a szervezők olyan információkhoz jutottak, melyek ismeretében célszerű a tanfolyam jövőbeli szervezésekor bizonyos változtatásokat végrehajtani. Kiderült ugyanis, hogy *sok múlik az időzítésen*: a harmad- és negyedéves hallgatók számára a tanfolyam sokkal többet nyújtott, mint az elsőévesek számára. A felmérés érdeme, hogy elhatározták: az elsőévesek számára változtatnak a tanfolyam időzítésén és időtartamán.

/FJÄLLBRANT, N.: Evaluation of an introductory course in information retrieval for engineering undergraduates by means of pre-structured interviews = Tidskrift för Dokumentation, 33. köt. 6. sz. 1977. p. 87-90., 100./

(Novák István)

Ipari információs oktatás Indiában

A függetlenné vált Indiában a nagy állami iparvállalatok hamar felismerték, hogy szükségük van korszerűen berendezett információs központokra. A magánszektorban tevékenykedő nagyvállalatok, amelyek nagy része a külföldi tőke befolyása alatt állott, nem érezték információs szervezetek kiépítésének szükségességét.

A belföldi tőkével működő kisebb iparvállalatok információs központjának létrehozása különösen akkor vált időszerűvé, mikor az indiai kormány a kisebb iparágak fejlesztését célzó programot terjesztett elő. A középipar és kisipar országos információs központja iránti igényt 1971-ben a *SIET (Small Industries Education and Training Centre = Kisebb Iparágak Oktatási és Képzési Központja, Hyderabad)* keretében létrehozott *SENDOC (Small Enterprises National Documentation Centre = Kisebb Iparvállalatok Országos Dokumentációs Központja)* oldotta meg.

A SENDOC kurrens és retrospektív dokumentációs szolgáltatásokon kívül *ipari információs szemináriumokat* szervez, 1974 óta pedig információtárolási és keresési témákban tanfolyamokat rendez. Szolgáltatásai felhasználóinak körét főleg ipari vállalkozók, vállalatok, minisztériumok iparfejlesztési igazgatóságai, pénzügyintézetek, kutató és fejlesztő intézetek alkotják.

Az első országos tanfolyamot 1974-ben szervezték. Jó eredményének hatására a tanfolyamot 1975-től már más fejlődő országok részvételével bővítették.

Az *oktatási program* meghatározásakor figyelembe kell venni a különböző szintű (gyakorlati, ellenőrzési, vezetési) oktatási igényeket és az oktatást igénylő